

Sammendrag:

"Halv på hel" i Tolga

Brukererfaringer og evalueringer

*TØI rapport 1343/2014
Forfatter(e): Kåre H. Skollerud
Oslo 2014, 12 sider*

Halv på hel er et populært kollektivtransporttilbud i store deler av befolkningen, også blant grupper som selv ikke reiser med det. Samtidig mener brukerne at det er rom for en del forbedringer av tilbudet.

Rapporten presenterer brukeres erfaringer med og holdninger til kollektivtransporttilbudet «Halv på hel» i Tolga kommune. Presentasjonen bygger på seks fokusgruppeintervjuer, samt syv personintervjuer. Til sammen omfattet intervjuene 61 personer.

Fokusgruppene var organisert i kategoriene «ungdom», «unge voksne», «foreldregenerasjonen» og «eldre». For de individuelle personintervjuene var utvelgelseskriteriet at deltakerne skulle ha nedsatt mobilitet og av praktiske årsaker var det eldre personer som ble intervjuet.

I fokusgruppene kom det frem ulike bilder og ulike bruksmønstre for hver av deltakerkategoriene: I kategorien «ungdom» var bruken av dette kollektivtrafikktilbudet utbredt. Det ble både benyttet til å reise til og fra organiserte aktiviteter, og til mer uformelle venne- og familiebesøk. Oppslutningen om ordningen var også stor og det ble lagt vekt på at det å ha et slikt kollektivtilbud gjorde dem mer uavhengige av at voksne kjørte dem rundt. Sett fra deres ståsted hadde tilbudet også noen særtrekk som burde forbedres, blant annet ble bestillingssituasjonen opplevd som litt «vanskelig».

Den kategorien som lot til å verdsette tilbudet aller høyest var imidlertid «foreldregenerasjonen». Disse reiste nesten ikke med Halv på Hel selv, men hadde alle barn som benyttet tilbudet. Først og fremst representerte ordningen en forenkling av hverdagen deres ved å avlaste dem med hensyn til å måtte hente og bringe barn selv. Men de la også vekt på verdien av den frihet og grunnlag for selvstendighet ordningen gav til deres barn nettopp ved å frigjøre dem fra foreldrene og deres mulighet for å kjøre dem.

Også blant de «eldre» var det stor velvilje knyttet til ordningen. Naturlig nok var det blant de eldre som ikke kjørte bil at tilbudet ble høyest verdsatt. Disse brukte tilbudet for å utføre daglige gjøremål som innkjøp og bankbesøk, eller for å gå til lege og lignende. Flere av de eldre syntes det nesten var for flott å bli kjørt som eneste passasjer i en drosje og kviet seg litt for å bruke tilbudet av den grunn. De eldre som

kjørte bil var sympatisk innstilte til ordningen og hadde bekjente som benyttet seg av det, men selv hadde de benyttet seg i meget liten grad av tilbudet.

Heller ikke i kategorien «unge voksne» var det lite personlig erfaring med ordningen og heller ingen særlig kunnskap om den. Personene her mente at det ikke hadde vært noe brukbart kollektivtransporttilbud da de var ungdommer og de ga uttrykk for at det å kunne begynne å kjøre moped og senere bil, hadde gitt dem en følelse av mobilitet og frihet som de ikke hadde hatt tidligere. I den grad de hadde noen mening om Halv på hel var vurderingen at den nok kunne ha vært fin før de fikk kjøre bil, men at det nå absolutt var bilen som var det foretrukne transportmiddelet.

Til slutt oppsummeres brukererfaringene med noen forslag til forbedringer av ordningen. Det ligger imidlertid utenfor denne brukerundersøkelsens mandat å vurdere de økonomiske og organisatoriske konsekvensene av disse forslagene.